

ÁROP-1.A.5-2013-2013-0084

SOLTVADKERT VÁROS ÖNKORMÁNYZATA SZERZŐDÉSES KAPCSOLATAIT BEMUTATÓ TANULMÁNY

Készítette:

Soltvadkert, 2014. július 31.

ÁROP-1.A.5-2013-2013-0084

Tartalom

1. Vezetői összefoglaló	3
2. Szerződéses kapcsolatok és támogató infrastruktúra viszonya	4
3. A jól működő szerződés-nyilvántartással összefüggő alapvető elvárások	6
4. A szerződéses kapcsolatok jogi háttere.....	8
4.1 A szerződéses kapcsolatok szerepe az önkormányzati feladatellátásban	8
4.2 A szerződések kategorizálásának elméleti háttere	10
5. Az önkormányzat szerződéseinek vizsgálata	19
5.1 Alkalmazott módszerek bemutatása	19
5.2 A vizsgálatba bevont szerződések köre, jellemzőik.....	25
5.3 Hatékonyságnövelést szolgáló javaslatok a szerződéses kapcsolatokkal összefüggésben	26
6. Egyéb hatékonyságnövelést célzó javaslatok.....	27

ÁROP-1.A.5-2013-2013-0084

1. Vezetői összefoglaló

A NexCon Technológiai Kft. a város jegyzőjével folytatott előzetes egyeztetést követően – a projekt szakmai koncepciójával összhangban – megvizsgálta az önkormányzat szerződés-nyilvántartó rendszerét, áttekintette a hivatal vezetőjével közösen kiválasztott, a szerződéses kapcsolatok felülvizsgálata tárgyává tett szerződéseket.

Ez alapján javasoljuk egyrészt az önkormányzat szerződés-nyilvántartó rendszerének megújítását. A hatékonyan működő nyilvántartással kapcsolatban elvárás:

- *Teljes körűség* – A nyilvántartás tartalmaz minden még hatályos, az önkormányzat számára pénzügyi kötelezettséget keletkeztető megállapodást, illetőleg archívumából – rövid időn belül – előkereshetők a korábbi, hatályukat veszített szerződések is.
- *Naprakésztség* – Az új szerződések „nyilvántartásba vétele” a megkötésüket követően pillanatok alatt, egyszerű eljárás keretében történik. A hatályukat veszítő régebbi szerződések automatikus archiválása is megvalósul.
- *Informatikai támogatással bírjon* – A javasolt nyilvántartás lényeges jellemzője, hogy egymástól elkülönült munkaállomásokon, több jogosult számára – a jogosultság mértékéig – azonos időpontban is hozzáférhető. Az elérhető információk másolhatók, nyomtathatók, elektronikus formában egyszerűen továbbíthatók.
- *Logikusan, egyszerűen működtethető legyen* – Mind a szerződések feltöltése, mind pedig a visszakeresés, és az ahhoz kapcsolódó egyéb funkciók működtetése egyszerűen, mindenki számára gyorsan elsajátíthatóan történjen.
- *Biztosítsa a gyors visszakeresés lehetőségét* – A mindennapos ügyintézésrel összefüggésben felmerülő információigényt a legmesszemenőbben támogassa, elégítse ki. Ehhez minimálisan a következő szempontok szerinti keresés szükséges:
 - a szerződés típusa,
 - a szerződés tárgya,
 - az önkormányzattal szerződő partner megnevezése,
 - a szerződés kelte,
 - a szerződés hatálya,
 - a szerződés előkészítésében résztvevő ügyintéző,
 - a szerződéses kötelezettségvállalás összege.
- *Kompatibilitás* – A szerződés-nyilvántartó informatikai alkalmazás más rendszerekkel társítható, összekapcsolható, az adatok, információk átemelése, kölcsönös felhasználása egyszerűen megvalósítható legyen.

ÁROP-1.A.5-2013-2013-0084

2. Szerződéses kapcsolatok és támogató infrastruktúra viszonya

A szerződéses kapcsolatok és a támogató infrastruktúra viszonyát alapvetően rész-egész viszonyaként értelmezzük. Támogató infrastruktúra tehát álláspontunk szerint a feladatellátás teljes szervezeti háttere, illetőleg a feladatellátáshoz szükséges erőforrások összessége. A támogató infrastruktúra belső, közvetlenül rendelkezésre álló részhalmaza kiegészül a szerződéses kapcsolatok révén bevonható szervezeti hálóval, illetőleg az erőforrások körének így megszerezhető részével. Utóbbi részhalmaz elemei minden esetben kétoldalú – jogokat és kötelezettségeket keletkeztető – megállapodások (szerződések) révén válnak a kötelező és önként vállalt feladatellátás részévé.

A támogató infrastruktúra egyes elemeinek értékelése során kérdésként merülhet fel, hogy azok belső, vagy külső elemként értelmezhetők-e. Többségüknél ez egyértelműen eldönthető, másoknál azonban némi átgondolást igényel a kérdésre adandó válasz tartalma. Egyértelmű például, hogy a hivatal köztisztviselői, munkaszerződéssel dolgozó munkavállalói és az intézmények közalkalmazott, vagy munkaszerződéses munkatársai szervezeti értelemben és erőforrás szempontjából is belső körnek minősülnek. Az sem jelent igazán problémát, hogy az intézményi és a hivatali költségvetések, illetőleg vagyon helyét meghatározzuk. Ezek ugyanis az önkormányzat költségvetésének részét képezik, míg a működést szolgáló vagyon az önkormányzat vagyonának szerves, elválaszthatatlan eleme. Sokkal problematikusabb azonban a többségi, vagy kizárólagos önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok megítélése.

Az önkormányzati cégek – annak ellenére, hogy az önkormányzat többségi, vagy kizárólagos tulajdonát képezik – a helyi közfeladatok ellátása érdekében szerződéses viszonyba is kerülnek a tulajdonos önkormányzattal. Így például Soltvadkert Város Önkormányzata egyes városüzemeltetési feladatai ellátását a Vadkert Komszolg Kft.-vel kötött szerződés alapján, az önkormányzati tulajdonú céggel végezteti el.

Jól látható a kettős kapcsolódás ellenére is, hogy az önkormányzati cégek esetében az „önkormányzat-intézmény” kapcsolatnál gyengébb, az „önkormányzat-egyéb szervezet” viszonynál erősebb együttműködés alakul ki. Az önkormányzati gazdasági társaságok viszonylagos önállóságát a tulajdonos képviselő-testület meghagyja, ugyanakkor költségvetési helyzetükön, vagyonukon és szerződéses kapcsolataikon (elsősorban az önkormányzattal kötött szerződések) keresztül – többes viszonyrendszerben – szorosan kötődnek az önkormányzathoz. Mindezekre tekintettel az önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságokat szervezeti értelemben és erőforrás szempontjából is a támogató infrastruktúra belső köréhez soroljuk. Nem valószínű ugyanis, hogy a szerződéses kapcsolatok alapját képező mellérendelt viszony ki tud alakulni az önkormányzati cégek és a „fő megbízó” önkormányzat között.

ÁROP-1.A.5-2013-2013-0084

Ennek következtében az alku piaci logikája mellett a mindennapi együttműködésre más, ettől idegen szempontok is erőteljesen hatnak.

5

A fenti ábra az önkormányzat és a polgármesteri hivatal, valamint az önkormányzat és intézményei, gazdasági társaságai, továbbá az önkormányzat és az egyéb partnerek egymáshoz való kapcsolódásának erősségét és magukat a kapcsolódási pontokat mutatja.

A szerződéses kapcsolatok felülvizsgálatával összefüggésben elsősorban nem jogszerűségi, hanem célszerűségi, gazdaságossági szempontú vizsgálatra, új módszerek, hatékonyságnövelő megoldások felvillantására törekszünk a projekt keretében.

ÁROP-1.A.5-2013-2013-0084

3. A jól működő szerződés-nyilvántartással összefüggő alapvető elvárások

Soltvadkert Város Önkormányzatának szerződés-nyilvántartási rendszere működőképes, ugyanakkor a további fejlesztés lehetőségét hordozza magában. Az egységes, megfelelő vezetői információkat szolgáltató, modern informatikai alkalmazással támogatott szerződés-nyilvántartás kiépítése megkönnyítené, felgyorsítaná, és a mainál is megalapozottabbá tenné a döntéshozatalt, a vezetői kontroll tevékenységet, illetőleg az általános ügyintézését.

A szerződés-nyilvántartó rendszer hiányosságaira tekintettel a következő javaslatokat fogalmazzuk meg:

- A számítástechnikai háttértámogatással működő – egységes – szerződés-nyilvántartás továbbfejlesztése mindenképpen szükséges. Ezt a még érvényben lévő szerződések megfelelő tulajdonságainak, jellemzőinek (típus, tárgy, szerződő fél, hatály stb.) rögzítésével, és a szerződések szkennelésével kell létrehozni.
- Az egységes szerződés-nyilvántartás fejlesztése mellett szükséges a visszakereshetőség paramétereinek egyértelmű meghatározása, amelyre a tanulmányban javaslatokat fogalmazzunk meg.
- A szerződés-nyilvántartás kezeléséhez, naprakészen tartásához megfelelő humán erőforrást szükséges rendelni. Egyértelműen meg kell határozni tehát azt a köztisztviselőt, aki a nyilvántartást kezeli. Munkaköri leírásában szükséges ezt rögzíteni, továbbá rendelkezni kell a helyettesítéséről is.
- A modern szerződés-nyilvántartó rendszer csak akkor működtethető megfelelő formában, ha a létrehozásával egyidejűleg arról – beleértve célját, tartalmát, működési elveit és logikáját – az apparátus egyértelmű információkhoz jut. Szükséges tehát a szerződés-nyilvántartással kapcsolatos folyamatok rögzítése, világos vezetői utasítás formájában történő megjelenítése.

A hatékonyan működő nyilvántartással kapcsolatban elvárás:

- *Teljes körűség* – A nyilvántartás tartalmaz minden még hatályos, az önkormányzat számára pénzügyi kötelezettséget keletkeztető megállapodást, illetőleg archívumából – rövid időn belül – előkereshetők a korábbi, hatályukat veszített szerződések is.

ÁROP-1.A.5-2013-2013-0084

- *Naprakésztség* – Az új szerződések „nyilvántartásba vétele” a megkötésüket követően pillanatok alatt, egyszerű eljárás keretében történik. A hatályukat veszítő régebbi szerződések automatikus archiválása is megvalósul.
- *Informatikai támogatással bírjon* – A javasolt nyilvántartás lényeges jellemzője, hogy egymástól elkülönült munkaállomásokon, több jogosult számára – a jogosultság mértékéig – azonos időpontban is hozzáférhető. Az elérhető információk másolhatók, nyomtathatók, elektronikus formában egyszerűen továbbíthatók.
- *Logikusan, egyszerűen működtethető legyen* – Mind a szerződések feltöltése, mind pedig a visszakeresés, és az ahhoz kapcsolódó egyéb funkciók működtetése egyszerűen, mindenki számára gyorsan elsajátíthatóan történjen.
- *Biztosítsa a gyors visszakeresés lehetőségét* – A mindennapos ügyintézésrel összefüggésben felmerülő információigényt a legmesszemenőbben támogassa, elégítse ki. Ehhez minimálisan a következő szempontok szerinti keresés szükséges:
 - a szerződés típusa,
 - a szerződés tárgya,
 - az önkormányzattal szerződő partner megnevezése,
 - a szerződés kelte,
 - a szerződés hatálya,
 - a szerződés előkészítésében résztvevő ügyintéző,
 - a szerződéses kötelezettségvállalás összege.
- *Kompatibilitás* – A szerződés-nyilvántartó informatikai alkalmazás más rendszerekkel társítható, összekapcsolható, az adatok, információk átemelése, kölcsönös felhasználása egyszerűen megvalósítható legyen.

ÁROP-1.A.5-2013-2013-0084

4. A szerződéses kapcsolatok jogi háttere

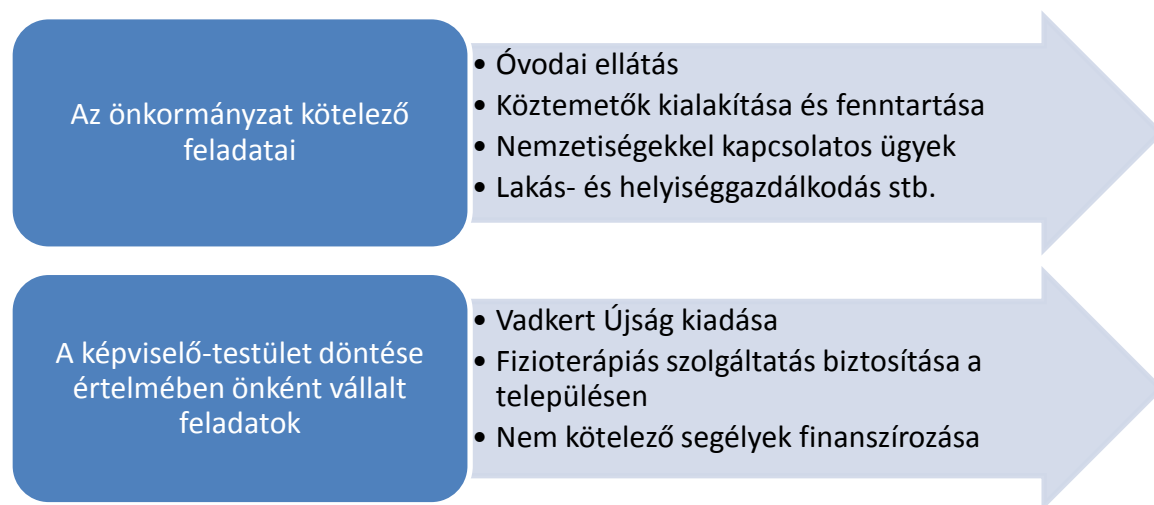
2011. április 18-án az országgyűlés elfogadta Magyarország új Alaptörvényét, amelynek 31. cikke deklarálja az önkormányzatiságot: „Magyarországon a helyi közügyek intézése és a helyi közhatalom gyakorlása érdekében helyi önkormányzatok működnek”.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 41. § (1) bekezdése szerint a helyi önkormányzat jogi személy, jogképes, azaz jogai és kötelezettségei lehetnek. A jogi személyekkel összefüggő szabályozást a 2013. évi V. törvény, a Polgári Törvénykönyv tartalmazza, amelynek rendelkezéseit a helyi önkormányzatokról szóló törvény figyelembe vételével kell alkalmazni.

8

4.1 A szerződéses kapcsolatok szerepe az önkormányzati feladatellátásban

A helyi önkormányzat a törvényben előírt feladatai ellátására szerződéseket köthet. A feladatokat a helyi önkormányzatokról szóló törvény nem taxatíván sorolja fel. Lehetőséget biztosít a jogalkotó arra, hogy a helyi önkormányzatok önként vállalják olyan helyi közügyek megoldását, amelyeket jogszabály nem utal más szerv kizárólagos hatáskörébe. Ennek körében a helyi önkormányzatok jogosultak atipikus szerződések megkötésére is.

Az önkormányzatok által leggyakrabban alkalmazott szerződések:

- a vállalkozási,
- a megbízási, és
- az adásvételi szerződések.

ÁROP-1.A.5-2013-2013-0084

A megkötött szerződések kisebb részben:

- bérleti,
- tervezési,
- közbeszerzési szerződések.

Ezen kívül a helyi önkormányzatok jogosultak gazdasági társaság alapítására, amelyre a társasági szerződés vagy az alapító okirat aláírásával kerül sor. Jogosultak továbbá nonprofit szervezet létrehozására, valamint az önkormányzat működéséhez szükséges szervezeti, személyi feltételek megteremtéséhez közalkalmazotti és közszolgálati jogviszony létesítésére, továbbá feladataik ellátása, működésük biztosítása érdekében közszolgáltatási szerződések megkötésére. A helyi önkormányzatok jogosultak ezen kívül támogatási szerződéseket kötni, ösztöndíjakat alapítani, testvérvárosi kapcsolatokat kialakítani, és ezek körében együttműködési szerződéseket kötni.

ÁROP-1.A.5-2013-2013-0084

4.2 A szerződések kategorizálásának elméleti háttere

Az elméleti háttér megvilágítására az általános bevezető mellőzésével, kizárólag az önkormányzatokat jellemző szerződéstípusokkal kapcsolatos tartalmi kérdések tárgyalásával törekszünk.

a) Vállalkozási típusú szerződések, tervezési, közszolgáltatási és feladat-ellátási szerződések és főbb jellemzőik

A helyi önkormányzatok feladata különösen a településfejlesztés, a településrendezés és településüzemeltetés. Ezek körébe tartozik a közutak állagának megóvása, javítása, a közvilágítás, a közterületek kialakítása és fenntartása stb. Ezen feladatok ellátására kötött leggyakoribb szerződéstípus a vállalkozási szerződés. A vállalkozási szerződés a tevékenység kifejtésére irányuló eredménykötelmek alaptípusa. Az eredménykötelelem legfőbb jellemzője, hogy a kötelezett a szerződésben meghatározott eredmény megvalósítására vállal kötelezettséget. A szerződés kötelezettje a vállalkozó, a jogosultja a megrendelő, azaz a helyi önkormányzat. A vállalkozó a megrendelő utasítása szerint köteles eljárni. A vállalkozási szerződés akkor jön létre, ha a felek legalább a lényeges kérdésekben megállapodtak. Lényeges kérdésnek minősül a szerződő felek megnevezése, a szolgáltatás tárgyában történő megállapodás, a vállalkozói díj összegének és a teljesítési határidőnek a meghatározása. Amennyiben a megrendelő önkormányzat jelöli ki a munkaterületet, ahol a vállalkozónak a tevékenységet ki kell fejtenie, akkor neki kell biztosítania azt is, hogy a munkaterület alkalmas legyen a munka megkezdésére. A vállalkozó mindaddig megtagadhatja a munkavégzés megkezdését, amíg a munkaterület erre alkalmatlan állapotban van. Ha egyszerre több vállalkozó dolgozik egy adott munkaterületen, akkor a megrendelő önkormányzat kötelessége biztosítani, hogy a munkát összehangoltan és gazdaságosan tudják elvégezni. A vállalkozási jogviszony fontos jellemzője, hogy a megrendelő önkormányzat jogosult a vállalkozó tevékenységét és a felhasznált anyagokat bármikor ellenőrizni. Ezt a vállalkozó nem tagadhatja meg és nem is akadályozhatja. A megrendelő önkormányzat a munka megkezdése előtt bármikor elállhat a szerződéstől, a munka megkezdése után azonban erre nem jogosult, felmondással szüntetheti meg a szerződést. Ezekben az esetekben a megrendelő önkormányzat köteles a vállalkozónak a díj arányos részét megfizetni. Lényeges kiemelni azt is, hogy ebben a típusú szerződésben az önkormányzat mindig a megrendelői oldalon jelenik meg.

A vállalkozási szerződések egyik jellemző altípusa a **tervezési szerződés**, amely gyakran megjelenik az önkormányzati szerződések között is. Tervezési szerződés alapján a vállalkozó tervezőmunka elvégzésére és a tervdokumentáció átadására, a megrendelő önkormányzat pedig annak átvételére és díj fizetésére köteles. A szerződés alanyai a vállalkozó (tervező) és a megrendelő. A tervezési szerződés tárgya igen széleskörű lehet: épület létrehozása,

ÁROP-1.A.5-2013-2013-0084

meglévő épület felújítása, lebontása, bármely műszakilag kivitelezhető tevékenység megtervezése. Vonatkozhat a tervezési szerződés előterv, tanulmányterv készítésére, továbbá már elkészült tervek szakmai felülvizsgálatára. A gyakorlatban a tervezőnek igen fontos feladata van, ezt felismerve a jogalkotó a tervezővel szemben magas szakmai követelményeket támaszt.

A tervdokumentáció alapján az építménynek műszakilag kivitelezhetőnek kell lennie, ami azt jelenti, hogy a terv betartásával elkészült létesítmény a rendeltetésszerű használatra minden tekintetben alkalmas. Jelenti másrészt azt is, hogy a terv mindig műszaki megoldás kivitelezését irányozza elő. A tervdokumentációnak ki kell elégítenie valamennyi, az adott építményre, épületszerkezetre, a megvalósítás adott munkafázisára, a tervezési folyamatra kötelezően megfogalmazott, különböző szabványokban, műszaki előírásokban, tervezési segédletben stb. részletezett konkrét szakmai elvárásokat. Követelmény az is, hogy a tervezett megoldások gazdaságosak, célszerűek, korszerűek legyenek. A tervdokumentáció akkor jó, ha megfelel a korszerű műszaki követelményeknek, és egyben kielégíti a gazdaságosság szempontját is, mind a létesítmény létrehozásánál, mind annak üzemeltetési költségei tekintetében. A terv költségvetési részének megalapozott, valósághű számításokat kell tartalmaznia, és nem tévesztheti meg a megrendelő önkormányzatot a kivitelezés reális költségvetéséről. Hibás a terv, ha a tervdokumentáció szerinti kivitelezési költség összege lényegesen meghaladja a szerződésben közvetlenül vagy közvetve meghatározott, a megrendelő önkormányzat számára erre a célra rendelkezésre álló összeget. A vállalkozó tervezőnek szavatolnia kell azt, hogy harmadik személynek nincs olyan joga, amely a terv felhasználását akadályozza vagy megghiúsítja. Ha hibás terv alapján készült el a létesítmény, akkor a tervező mellett a kivitelező felelősségét is vizsgálni kell.

A vállalkozási szerződés egyik altípusa a **közszolgáltatási szerződés** is, amely az önkormányzatok vonatkozásában jellemző. Ez egy sajátos jogviszony, mivel az önkormányzat, mint a feladatellátásért felelős szerv köti ezt a szerződést a szolgáltatóval. Ide tartoznak olyan területek, mint a közösségi közlekedés, a parkolás, az úthálózat karbantartása, a közvilágítás működtetése stb.

A szolgáltatót a képviselő-testület felhatalmazása alapján az önkormányzat bízza meg a feladat ellátásával. A szolgáltató kötelessége – gyakorlatilag minden körülmények között – a közszolgáltatást biztosítani. Szerződészegés esetén a szolgáltató kimentési joga igen csak korlátozott, gyakorlatilag a vis maior kategóriára korlátozódik. A szolgáltatónak gondoskodnia kell a közszolgáltatás folyamatos és biztonságos működéséhez szükséges fejlesztésekről, az eszközök rendeltetésszerű használatra alkalmas állapotban tartásáról. A szolgáltatónak fokozott felelősséget kell vállalnia a baleset-, tűz- és környezetvédelmi, továbbá a munkaügyi

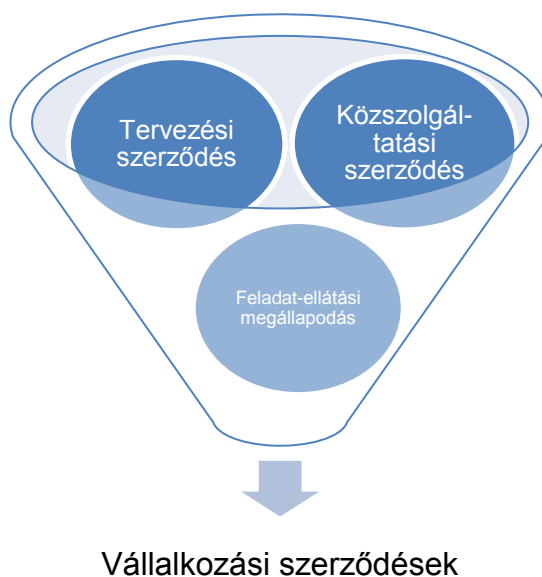
ÁROP-1.A.5-2013-2013-0084

és egészségügyi előírások betartásáért, illetve betartatásért. Az szerződést határozott időre, általában több évre kötik a felek.

Az önkormányzat a közszolgáltatási szerződések vonatkozásban – a szolgáltatás típusától függően, például a közösségi közlekedés esetében – olyan többletjogosultsággal is rendelkezik, mint a tarifa-megállapítás joga, mint árhatóság. Itt egyrészt szerződő fél az önkormányzat, másrészt hatósági feladatokat is ellát.

Itt kell említést tenni a **feladat-ellátási megállapodásokról** is. Az önkormányzat a kötelezően ellátandó feladatok ellátására megállapodásokat köthet. Ezek körébe tartoznak egyebek mellett az egészségügyi ellátással kapcsolatos megállapodások a házi orvosokkal, az óvodai ellátás biztosítására kötött megállapodások, a köztisztaságra-, közterület-gondozásra, településüzemelési feladatokra kötött megállapodások. Jelen szerződéstípus is a vállalkozási szerződések körébe sorolható, amelyre a korábban leírtak irányadóak.

A fenti három szerződéstípus a vállalkozási szerződések gyűjtőkategória részét képezi, amelyet az alábbi ábrával szemléltetünk:

b) A megbízási szerződés és főbb jellemzői

A helyi önkormányzat feladatai teljesítéséhez megbízási szerződést is köthet, szakértőket vehet például igénybe hosszabb távú együttműködés keretében. A megbízási szerződés tevékenység kifejtésére irányuló gondossági kötelelem. A gondossági kötelemekek esetén a köte-

ÁROP-1.A.5-2013-2013-0084

lezett fő feladata a rábízott ügy gondos és szakszerű ellátása. Ez különbözteti meg legfőképpen a vállalkozási szerződéstől, amelynek fő jellemzője a munkával elérhető eredmény létrehozása. A szerződés kötelezettje a megbízott, jogosultja a megbízó, azaz a helyi önkormányzat. A megbízott nem eredményt köteles szolgáltatni, hanem a rábízott ügy gondos és szakszerű ellátására vállal kötelezettséget. A megbízási szerződéseknél az önkormányzat mindig a megbízói oldalon jelenik meg.

A megbízás az alap szerződésfajták egyike, a római jogi mandátumból ered. A római jogi szerződésformában a szabad emberek szellemi tevékenységet nyújtottak szívességgként, amiért megalázó lett volna ellenértéket kikötni, ezért a mandátum ellátásáért ajándékként honoráriumot kaptak. Ma is gyakran használjuk a honorárium kifejezést, ami tulajdonképpen a megbízott tevékenységének ellenértéke. A megbízási szerződés bizalmi jellegéből fakad, hogy a megbízott főszabályként személyesen köteles eljárni, köteles követni a megbízó utasításait és tevékenységéről kérésre a megbízót tájékoztatni. Lényeges szabály, hogy a megbízó akkor is jogosult a megbízási díjra, ha a tevékenysége nem vezetett eredményre, hiszen a megbízási jogviszony nem eredménykötelem. A megbízott nem eredmény elérésére, hanem arra vállal kötelezettséget, hogy a rábízott ügyet szakszerűen ellátja. A megbízási szerződést bármelyik fél felmondhatja. Főszabályként a felmondás jogának kizárására vagy korlátozására nincs lehetőség. Tartós megbízási jogviszonyok esetében lehetőség van arra, hogy a felek megegyezzenek abban, hogy meghatározott idő előtt a felmondás jogát nem gyakorolják. A megbízási jogviszony megszűnésekor a megbízott köteles a megbízó önkormányzatnak mindazt kiadni, amire a megbízás teljesítése során jutott.

c) Az adásvételi szerződés és főbb jellemzői

A helyi önkormányzatok tulajdonnal rendelkezhetnek. Ennek megfelelően tulajdonjogot szerzhhetnek és tulajdonjogot ruházhatnak át más személyre, szervezetre. A tulajdonjog megszerzésének és átruházásának alap szerződéstípusa az adásvételi szerződés. Az adásvételi szerződés a dolog tulajdonjogának vételár ellenében történő átruházása. A szerződés tárgya lehet bármilyen forgalomképes ingatlan, ingóság vagy vagyoni értékű jog. Az adásvételi szerződés alanyai az eladó és a vevő. Mindkét oldalon több jogosult és kötelezett is szerepelhet. Ingatlan adásvételi szerződést csak írásban lehet kötni, ingóságok adásvételére a magyar jog általában nem állapít meg alakszerűségi kötelezettségeket, de az önkormányzatok esetében itt is az írásbeliség a kötelező formai kellék. Az eladót feltétlen helytállási kötelezettség terheli azért, hogy harmadik személynek nincsen olyan joga a dologon, amely a tulajdonjog megszerzését akadályozná. Ebben a szerződéstípusban az önkormányzat mind az eladói, mind a vevői oldalon megjelenhet. A jelenleg kialakult gyakorlat szerint az önkormányzat inkább a vevői oldalon jelenik meg.

ÁROP-1.A.5-2013-2013-0084

d) A bérleti szerződés és főbb jellemzői

A helyi önkormányzatok jogosultak a tulajdonukban lévő dolgokat bérleti szerződéssel más használatába adni, vagy más tulajdonában álló dolgokat bérelni. A bérleti szerződéseknél a fő szolgáltatás a használat jogának átengedése. Az ilyen fő szolgáltatást tartalmazó szerződéseket összefoglalóan használati kötelemnek nevezzük. A bérleti szerződés lényege a dolog használatának átengedése ellenérték fejében. A szerződés alanyai a bérlő és a bérbeadó. A helyi önkormányzat a bérleti szerződés mindkét oldalán megjelenhet. Bérbeadó csak az lehet, aki jogosult a dolog birtokának és használatának az átengedésére. Főszabályként nincs írásbeli kötelezettség, kivéve a lakásbérlet egyes eseteit. A bérleti szerződés szóban, írásban és ráutaló magatartással is létrejöhet, azonban az önkormányzatok esetében itt is az írásbeliség a kötelező formai kellék. A bérbeadónak szavatolnia kell azért, hogy a bérelt dolog a szerződés időtartama alatt szerződésszerű használatra alkalmas. A bérbeadónak szavatolnia kell azért is, hogy nincsen harmadik személynek olyan joga a bérelt dologra vonatkozóan, ami a bérlő használatát akadályozná vagy korlátozná. A bérbeadó jogosult a bérlő használatát ellenőrizni a bérlő előzetes tájékoztatásával és zavarása nélkül. A dolog fenntartásával járó kisebb költségeket a bérlő, a többi költséget és a dologgal kapcsolatos terheket a bérbeadó viseli. A bérlő köteles a bérbeadót értesíteni, ha a dolgot károsodás veszélye fenyegeti vagy a bérbeadót terhelő munkálatok elvégzésének szükségessége merül fel. A bérlő a bérleti díjat havonta előre köteles megfizetni. Bérleti szerződést határozott és határozatlan időtartamra is lehet kötni. A határozatlan idejű szerződést bármelyik fél felmondhatja. Fontos szabály, hogy ha a határozott időre kötött bérleti szerződésben megállapított idő eltelté után a bérlő a dolgot tovább használja, és ez ellen a bérbeadó a szerződésben megállapított idő elteltétől számított tizenöt napos jogvesztő határidőn belül nem tiltakozik, a határozott időre kötött szerződés határozatlan időtartamúvá alakul át.

e) Közalkalmazotti szerződések, közszolgálati szerződések és főbb jellemzőik

A helyi önkormányzat feladatkörébe tartozó közszolgáltatások ellátására közalkalmazotti jogviszonyt létesíthet. A közalkalmazotti jogviszony a munkaviszony egy speciális fajtája, amelyre egyrészt a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvényt, másrészt a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvényt kell egyes esetekben alkalmazni. A közalkalmazotti jogviszony alanyai a munkáltató és a közalkalmazott, a jogviszony kinevezéssel jön létre. A kinevezés jogi szempontból valójában szerződés a közalkalmazott és a munkáltató között, mert a kinevezés nem egyoldalú jognyilatkozat, azt a közalkalmazottnak el kell fogadnia, és az erről szóló okmányt alá kell írnia. A jogviszony büntetlen előéletű, 18. életévét betöltött, magyar állampolgárságú személlyel jöhet létre. Lényeges különbség a munkaszerződésekhez képest, hogy a közalkalmazotti munkakörök az ellátásukhoz jogszabályban előírt iskolai végzettség, illetve állam által elismert szakképesítés, szakképzettség,

ÁROP-1.A.5-2013-2013-0084

tudományos fokozat alapján fizetési osztályokba tagozódnak, a munkabér tehát nem szabad megállapodás tárgya. A közalkalmazott fizetési fokozatát a közalkalmazotti jogviszonyban töltött ideje alapján kell megállapítani. A közalkalmazotti jog számos esetben a közalkalmazottra nézve kedvezőbb rendelkezést tartalmaz. Ilyen például a közalkalmazotti tanács (15 főnél kevesebb közalkalmazott esetén közalkalmazotti képviselő) választására vonatkozó, vagy a közalkalmazott továbbképzését elősegítő szabályok, de kedvezőbb szabályokat tartalmaz például a közalkalmazott szempontjából a felmentésre is. A közalkalmazotti jogviszony megszüntethető közös megegyezéssel, áthelyezéssel, lemondással, rendkívüli lemondással, felmentéssel, próbaidő alatt pedig azonnali hatállyal.

A helyi önkormányzat a polgármesteri hivatalban dolgozókkal közszolgálati szerződéseket köthet. A közszolgálati jogviszony részletes szabályait a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény tartalmazza. A közszolgálati jogviszonyban dolgozókkal szemben általános magatartási szabályokat támaszt a törvény, amelyek elsődleges célja, hogy a magas színvonalú közigazgatásba vetett bizalom erősödjön. A törvény külön nevesíti, hogy a jogok gyakorlása és a kötelezettségek teljesítése során a jóhiszeműség és a tisztesség elvének megfelelően kell eljárni, továbbá kölcsönösen együtt kell működni és nem lehet olyan magatartást tanúsítani, amely a másik fél jogát, jogos érdekét sérti. A közszolgálati jogviszonyban állók kötelesek egymást minden olyan tényről, adatról, körülményről, vagy ezek változásáról tájékoztatni, amely a közszolgálat létesítése, valamint a törvényben meghatározott jogok gyakorlása és a kötelezettségek teljesítése szempontjából lényeges. Lényeges szabály, hogy a közszolgálati tisztviselő a munkaidején kívül sem tanúsíthat olyan magatartást, amely közvetlenül és ténylegesen alkalmas munkáltatója helytelen megítélésére, az általa betöltött beosztás tekintélyének, a munkáltató jó hírnevének, a jó közigazgatásba vetett társadalmi bizalomnak, valamint a közszolgálat céljának veszélyeztetésére.

f) Támogatási és együttműködési szerződések és főbb jellemzőik

A helyi önkormányzat jogosult a rászoruló vagy valamilyen területen kiemelkedő teljesítményt nyújtó polgárait támogatni. A **támogatási szerződések** a Ptk.-ban nem nevesített atipikus szerződések, amelyekre a kötelmi jog általános szabályai vonatkoznak. A szerződés alanyai a támogató és a támogatott. A szerződés tartalmában a felek szabadon egyeznek meg. A legfőbb elemek közé tartozik a támogatás mértéke, a támogatás feltételeinek meghatározása, illetve a megszűnésnek az esetei. Támogatási szerződést határozott és határozatlan időre, illetőleg egyszeri, vagy folyamatos támogatásra is lehet kötni. Az önkormányzatok támogatási szerződesei körében – a magánszemélyek támogatása mellett – hangsúlyosan megjelenik a civil szervezetek, az egyházak, alapítványok támogatása is. A támogatást általában pályázat benyújtásával lehet igényelni. A pályázatot az önkormányzat írja ki, és a megadott szempontok alapján bírálja el. Bíráló lehet a képviselő-testület és egy kijelölt bi-

ÁROP-1.A.5-2013-2013-0084

zottság is. A pályázat elnyerése után kerül sor a szerződés megkötésére, amely szintén írásbeli alakban történik.

Lényeges annak kiemelése, hogy a támogatott a pályázaton elnyert támogatást csak meghatározott célra fordíthatja. A támogatás konkrét célra, vagy működésre is vonatkozhat. A támogatás felhasználásáról a szerződésben meghatározott időpontig a támogatottnak tételesen el kell számolni a támogató felé. Amennyiben a támogatás összegét a támogatott nem a meghatározott célra fordítja, vagy azzal elszámolni nem tud, úgy a támogatás összegének (vagy arányos részének), és annak a Ptk. szerinti kamatainak visszafizetésére köteles. A támogatás felhasználását a támogató önkormányzat jogosult és köteles is ellenőrizni a Ptk. rendelkezései mellett a 2007. évi CLXXXI. törvény közpénzből nyújtott támogatások átláthatóságáról szóló rendelkezéseinek megfelelően.

Az **együttműködési szerződés** szintén a Ptk.-ban nem nevesített szerződéstípus, amelyre a kötelmi jog általános szabályai az irányadók. Együttműködési szerződést hozhat létre a helyi önkormányzat például a „testvérvárosával”, amelyben megegyezhetnek az együttműködés idejéről, tartalmáról, főbb céljairól, az együttműködés megszűnésének módjairól.

g) Gazdasági társaságok létrehozására kötött szerződések és főbb jellemzői

A helyi önkormányzatok jogosultak gazdasági társaságokat, nonprofit szervezeteket létrehozni. A gazdasági társaságok – a jogi személyekre vonatkozó általános szabályoknak megfelelően – a létesítő okiratuk alapján történő nyilvántartásba vétellel jönnek létre. A létesítő okirat az alapítók írásbeli nyilatkozata, amelyet az alapítóknak vagy képviselőjüknek alá kell írniuk, és amelyet részben a jogszerűség biztosítása, részben a hosszú távra létrejövő társasági viszonyok szakszerű szabályozása érdekében jogász közreműködéssel kell elkészíteni, amelynek formai megjelenéseként a létesítő okiratot közokiratba vagy ügyvéd, esetleg valamelyik alapító jogtanácsosa által ellenjegyzett magánokiratba kell foglalni.

A helyi önkormányzatok által létrehozott leggyakoribb társasági forma a korlátolt felelősségű társaság. A Kft. fogalma a törvényi szabályozás szerint „olyan gazdasági társaság, amely előre meghatározott összegű törzsbetétekből álló törzstőkével alakul, és amelynél a tag kötelezettsége a társasággal szemben törzsbetéteinek szolgáltatására, és a társasági szerződésben megállapított egyéb vagyoni értékű szolgáltatásra terjed ki. A társaság kötelezettségeiért – ha e törvény eltérően nem rendelkezik – a tag nem köteles helytállni.” A törzsbetét a tag vagyoni hozzájárulása. A tagok törzsbetétei különböző mértékűek lehetnek; az egyes törzsbetétek mértéke nem lehet kevesebb százezer forintnál. A tagok törzsbetéthez kapcsolódó tagsági jogainak és kötelezettségeinek összességét üzletrésznek nevezzük. Az üzletrész átruházható és meghatározott esetekben felosztható.

ÁROP-1.A.5-2013-2013-0084

A Kft. legfőbb szerve a taggyűlés, az ügyvezetés ellátására egy vagy több ügyvezetőt kell kijelölni a társasági szerződésben vagy megválasztani a taggyűlésen. A többi társasági szerv (pl.: felügyelő bizottság) létrehozatala nem kötelező, illetve csak a törvényben előírt esetekben kell a létesítésükről gondoskodni. Az új Ptk. lényegesen módosította a Kft. minimális törzstőkéjének mértékét, amely a korábbi 500.000 forintról 3.000.000 forintra emelkedett. A törzstőke minimális mértékének megemelését a hitelezők védelmével indokolta a jogalkotó. A Kft.-ket a többi gazdasági társasággal együtt az illetékes cégbíróság jegyzi be a cégbírósági nyilvántartásba.

h) Közbeszerzési szerződések és főbb jellemzőik

Az első egységes hazai közbeszerzési törvényt, az 1995. évi XL. törvényt az Országgyűlés azzal a céllal fogadta el, hogy biztosítsa az államháztartás kiadásainak ésszerűsítését, a közpénzek felhasználásnak átláthatóságát és széleskörű nyilvános ellenőrizhetőségének megteremtését. A törvényt számos esetben, évente akár többször is módosították. A legutóbbi egységes közbeszerzési törvény a 2011. évi CVIII. törvény.

Az új törvény áttekinthető szabályozása révén jobban szolgálja a közbeszerzés alapvető céljait: a közpénzek elköltésének átláthatóságát és a verseny tisztaságát. A törvény számos, visszaélések és korrupció visszaszorítására irányuló rendelkezést tartalmaz, az egyes eljárási fajták világosabb szabályozása pedig a könnyebb alkalmazhatóság, illetve a szabályozás kiszámíthatósága irányába hat. Lényeges elemei: a vállalati körbetartozás és lánctartozás elleni küzdelem, az eljárás gyorsabbá tételét biztosító rendelkezések, valamint a kis- és középvállalkozások közbeszerzésben való részvételének elősegítése. Ez utóbbi cél elérését kívánják előmozdítani az olyan rendelkezések, amelyek az adminisztratív terhek csökkentését szolgálják; a könnyen, közbeszerzési tanácsadó nélkül is értelmezhető szabályok is ezt a célt segítik elő.

A közbeszerzési eljárásban a helyi önkormányzat ajánlatkérő szervezetként jelenik meg. A helyi önkormányzat mellett a helyi és országos nemzetiségi önkormányzat és a helyi önkormányzat társulása is megjelenhet ajánlatkérőként. A törvény lehetővé teszi, hogy több ajánlatkérő szervezet közösen vagy egy ajánlatkérő más ajánlatkérő megbízásából bonyolítsa le a közbeszerzést, ezáltal hozzájárul ahhoz is, hogy a beszerzések hatékonyabb megvalósítása vagy kisebb önkormányzati ajánlatkérők tehermentesítése érdekében több ajánlatkérő együttműködjön a közbeszerzési eljárások lefolytatása során. Nincs akadálya annak sem, hogy tartós együttműködést is kialakítsanak a helyi önkormányzatok, mint ajánlatkérők, közbeszerzéseik hatékonyabb megvalósítása érdekében.

A központosított közbeszerzés szabályai szerint a helyi önkormányzat az általa irányított szervezetek vonatkozásában jogosult a közbeszerzéseket összevontan, helyben központosítottan, ÁROP-1.A.5-2013-2013-0084

sítva lefolytatni. A törvény felhatalmazza a helyi önkormányzat képviselő-testületét, hogy rendeletben szabályozza a helyben központosított közbeszerzési eljárások részletes szabályait, az e szabályok szerint eljárni köteles szervek körét, valamint az ajánlatkérésre feljogosított szervezet részére fizetendő, kizárólag a végrehajtással felmerülő költségeket fedező díj mértékét.

Összegezve az önkormányzatok által leggyakrabban használt szerződéstípusokról írtakat – elmondható, hogy a helyi önkormányzatok jogképességükből kifolyólag számos szerződést köthetnek. Az ember, mint természetes személy által kötött szerződések kivételével (például házassági szerződés) szinte valamennyi szerződéstípusban megjelenhet a helyi önkormányzat, mint szerződő fél. A szerződések megkötése során nem csupán a Ptk., hanem számos egyéb törvény és rendelet szabályait be kell tartania. Ezen felül egyes esetekben maga a helyi önkormányzat is hozhat rendeleteket a vonatkozó jogszabályokkal összhangban. A szerződések sokszínűsége mellett egy állandóság van az önkormányzatok által köthető szerződések vonatkozásában. Ez pedig a képviseleti jogosultság, vagyis az aláíró személye, aki a polgármester.

ÁROP-1.A.5-2013-2013-0084

5. Az önkormányzat szerződéseinek vizsgálata

Soltvadkert jegyzővel folytatott előzetes egyeztetésünket követően az önkormányzat rendelkezésünkre bocsátotta több releváns, korábbi és jelenleg is hatályos szerződésének másolatát. Munkánkhoz így összesen 40 szerződést (beleértve a módosításokat is) használtunk fel.

5.1 Alkalmazott módszerek bemutatása

Az önkormányzat által átadott, illetőleg általunk átvett szerződéseket egy speciálisan ehhez a vizsgálathoz kidolgozott rendszerben tekintettük át, amely a szerződések legfontosabb tulajdonságainak feltárását teszi lehetővé. Ezeket az alábbi táblázatban mutatjuk be.

A vizsgálat alapját képező szempontrendszer:

- a szerződés típusa,
- a szerződés tárgya,
- a szerződés időtartama,
- a szerződés értéke (a szerződés általi pénzmozgás nagysága, gyakorisága).

Sorszám	Önkormányzattal szerződő fél	Szerződés típusa	Szerződés tárgya	Tartama	Értéke (eFt)	Szerződéskötés dátuma
1.	Abacus Számítástechnikai Kft.	átalánydíjas szerződés	WinGyer (Gyermekvédelmi Rendszer) nyomon-követése	határozatlan	4700 Ft+áfa/hó	2011. január 1.
2.	Abacus Számítástechnikai Kft.	átalánydíjas szerződés	WinSzoc (Szociális Támogatások Rendszere) nyomon-követése	határozatlan	8200 Ft+áfa/hó	2011. január 1.
3.	Azimut Földmérő Kft.	vállalkozási szerződés	változási vázrajzok elkészítése	határozott (2014. április 22-december 31.)	alkalmanként számla alapján, összességben legfeljebb 500.000 Ft+áfa	2014. április 22.
4.	Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal	üzemeltetési megállapodás a Soltvadkert, Kossuth L. u. 6. szám alatti ingatlanra	Ingatlan birtokbaadása és üzemeltetése	határozatlan		2013. december 10.
5.	Bója Kft.	Együttműködési megállapodás	eddiggi együttműködés átalakítása	határozatlan		2008. március 10.

ÁROP-1.A.5-2013-2013-0084

6.	Dr. Gyöngyösi Ágnes és Társa Bt.	Megbízási szerződés	lakosság személyes- ti ellátása	határozatlan	60.000,- Ft /hó	2007. január 1.
7.	Dr. Gyöngyösi Ágnes és Társa Bt.	megbízási szerződés módosítása	megbízási díj változtatása	határozatlan	80.000,- Ft /hó	2007. július 1.
8.	Dr. Légrády és Társa Bt.	Megbízási szerződés	körzeti gyermek háziiorvosi ellátás	határozatlan	díjazás ellenében végzett háziiorvosi tevékenységből származó bevétel a megbízottat illeti	2010. február 9.
9.	Dr. Szlovák Ibolya Ágnes	Megbízási szerződés	körzeti gyermek háziiorvosi ellátás	határozatlan	a megbízott a tevékenység ellátását az Egészségbiztosítási Pénztárral kötött finanszírozási szerződés alapján folyósított összegből biztosítja	2010. február 9.
10.	EON Energia-szolgáltató Kft.	Villamosenergia adásvételi szerződés	a polgármesteri hivatal fogyasztási helyeinek teljes ellátásáról	határozott (2014. január 01 - december 31.)	havi alkalommal, számla alapján	2013. augusztus 13.
11.	EDF DÉMÁSZ Hálózatelosztó Kft.	Hálózathasználati szerződés	Közvilágítás	határozott (2013.03.01 - elosztó működési engedélyének lejártáig)	számla alapján	2013. április 8.

ÁROP-1.A.5-2013-2013-0084

12.	Égáz-Dégáz Földgázelosztó Zrt.	Elosztóhálózat használati szerződés	földgáz elosztóhálózat használata	határozatlan	Évente mérőállás alapján	2013. március 26.
13.	Építésműhely Kft.	Tervezési megállapodás	Soltvadkert helyi építési szabályzatának megváltoztatása	határozott (2014. február 13 - 2014. július 30.)	229.600,- Ft	2014. február 13.
14.	FA-TIR Kft.	Megbízási szerződés	Erdőgazdálkodási tevékenység	határozatlan	20.000,- Ft /hó	2009. június 1.
15.	Ficsor Gábor egyéni vállalkozó	Megbízási szerződés	tűzvédelmi feladatok ellátása	határozatlan	45.000,- Ft /hó	2013. április 30.
16.	GDF SUEZ Energia Magyarország Zrt.	Egyetemes szolgáltatási szerződés	földgáz vételezés	határozatlan	negyedévente mérőállás alapján	2013. március 26.
17.	H1 Telekom	Előfizetői szerződés	Telefon előfizetés	határozatlan	Havonta, díjcsomag alapján	2013. augusztus 26.
18.	HIRSCH-MED Egészségügyi Szolgáltató Kft.	Megbízási szerződés	körzet háziiorvosi ellátása	határozatlan	díjazás ellenében végzett háziiorvosi tevékenységből származó bevétel a megbízottat illeti	2010. február 9.

ÁROP-1.A.5-2013-2013-0084

19.	Ifj. Mátyus Lajos egyéni vállalkozó	vállalkozási szerződés	videó-felvétel készí- tése a testületi ülésekről, közszol- galmi műsor készí- tése	határozatlan	127.562 + 40.588,- Ft /hét	2006. novem- ber 27.
20.	Ifj. Mátyus Lajos egyéni vállalkozó	vállalkozási szerződés módosítása	megbízási díjak változása	határozatlan	119.067 + 37.885,- Ft /hét	2011. február 15.
21.	Ifj. Mátyus Lajos Trapp és Társa Kft.	Együtműködési és vállalkozási szerződés	műsor közvetítése	határozatlan	27.500,- Ft + Áfa/hó	2004. március 1.
22.	Ifj. Mátyus Lajos Trapp és Társa Kft.	Együtműködési és vállalkozási szerződés módosítása	műsor közvetítése	határozatlan	27.500,- Ft + Áfa/hó	2007. január 11.
23.	Ifj. Mátyus Lajos	Vállalkozási szerződés	videó-felvétel készí- tése a testületi ülésekről, közszol- galmi műsor készí- tése	határozatlan	119.067 + 37.885,- Ft /hét + 3.200.000,- Ft	2011. július 5.
24.	Ifj. Mátyus Lajos	vállalkozási szerződés módosítása	megbízási díjak változása	határozatlan	126.211 + 40.158,- Ft /hét	2014. január 30.
25.	Ivóvízminőség javítása KEOP	Társulási meg- állapodás	ivóvíz-javítás	határozott (KEOP projekt beruházási szakaszának befejezésé- től számított 5 év)		2010. február 3.

ÁROP-1.A.5-2013-2013-0084

26.	Körös-Filant Bt.	Megbízási szerződés	kéményseprő-ipari közszolgáltatás	határozott (2008. január 1 - 2012. december 31.)	ingatlantulajdonosoktól beszedett díjtételek	2008. január 30.
27.	Körös-Filant Bt.	Megbízási szerződés	kéményseprő-ipari közszolgáltatás	határozott (2013. január 1 - 2013. február 28.)	ingatlantulajdonosoktól beszedett díjtételek	2013. január 2.
28.	Körös-Filant Bt.	Megbízási szerződés	kéményseprő-ipari közszolgáltatás	határozott (2013. március 1 - 2018. február 28.)	ingatlantulajdonosoktól beszedett díjtételek	2013. április 2.
29.	KÖZVIL Első Magyar Közvilágítási Zrt.	Megállapodás módosítása	közvilágítás	határozott (2014. január 1 - december 31.)	16,07 HUF/kWh	2013. szeptember 30.
30.	Pannon GSM Távközlési Rt.	bérelti szerződés	földingatlan bére adása	határozott (2015. december 31-ig)	500.000,- Ft /év (334.000,- Ft a szerződéskötés évében)	2002. május 1.
31.	SA-NO-TI Kft.	Üzemeltetési szerződés	étkeztetési tevékenység	határozott (2007. június 30-ig)	438.000,- Ft /év	2002. április 30.

ÁROP-1.A.5-2013-2013-0084

32.	SA-NO-TI Kft.	Üzemeltetési szerződés módosítása	szerződés hosszabbítása	határozott (2010. június 30-ig)	438.000,- Ft /év	2004. március 2.
33.	SA-NO-TI Kft.	Üzemeltetési szerződés módosítása	szerződés hosszabbítása	határozott (2015. június 30-ig)	438.000,- Ft /év	2009. június 29.
34.	SA-NO-TI Kft.	Engedményezési szerződés	hitelszerződés biztosítéka	határozott (2016. október 31-ig)	53.000.000,- Ft	2011. október 13.
35.	SA-NO-TI Kft.	Üzemeltetési szerződés módosítása	bérbeadó intézmény megnevezésének pontosítása			2012. május 9.
36.	Schwarcz és Társa Egészségügyi Szolgáltató Rt.	megbízási szerződés	körzet háziiorvosi ellátása	határozatlan	díjazás ellenében végzett háziiorvosi tevékenységből származó bevétel a megbízottat illeti	2010. február 9.
37.	Speednet Kft.	Megbízási szerződés	számítógépek üzemeltetése	határozatlan	25.000,- Ft /hó	2008. április 1.
38.	Telenor Magyarország Zrt.	bérelti szerződés	antenna torony létesítése és üzemeltetése	határozott (2010. január 1 - 2015. december 31.)	681.600,- Ft /év	2010. december 10.

ÁROP-1.A.5-2013-2013-0084

39.	Top-Invest 2001. Háziorvosi és Szolgáltató Kft.	Megbízási szerződés	körzet háziorvosi ellátása	határozatlan	díjazás ellenében végzett háziorvosi tevékenységből származó bevétel a megbízottat illeti	2013. április 17.
40.	Vincent Auditor Számviteli és Szolgáltató Kft.	Megbízási szerződés	belső ellenőrzési feladatok ellátása	határozott (2014. január 1 - 2014. december 31.)	900.000,- Ft + Áfa	2013. december 20.

A fenti szempontok vizsgálata során láthatóvá válnak a szerződésekkel kapcsolatos gyenge pontok, illetőleg a szerződések formai megjelenését, valamint magát a szerződési gyakorlatot jellemző pozitívumok is. Megfigyelhető továbbá az egyes szerződéses partnerekhez fűződő viszony (például többször hosszabbított szerződés), amelyre érdemes kiemelt figyelmet fordítani.

5.2 A vizsgálatba bevont szerződések köre, jellemzőik

A vizsgálatba sokféle szerződést sikerült bevonni, ezért az áttekintés alapja kellően heterogénnek tekinthető. A szerződések egy része az önkormányzat saját szerződésmintái alapján készült, míg mások az együttműködő partner – önkormányzattal egyeztetett tartalmú – mintái által meghatározottak.

A polgármesteri hivatal közreműködésével előkészített szerződéseknél típusonként eltérő sablont alkalmaztak, míg az azonos típusú szerződések ugyanazon minta alapján készültek. Ez a kiszámíthatóságot, az átláthatóságot, végső soron a jogbiztonság teljesebb érvényesülését segítette elő.

Az együttműködő partnerek szerződésmintáinak felhasználásával kötött szerződések is tekintélyes részét képezik a vizsgált szerződéseknek. Ezek eltérő tartalmi elemekre, szabályozási mélységükre tekintettel nehezebben rendszerezhetők.

Fentiek figyelembe vételével – lehetőség szerint – indokolt a saját szerződésminták használata. Arra az esetre, amikor ez nem lehetséges, szükséges meghatározni az önkormányzat számára leginkább fontos, garanciális elemek listáját. Ezek elfogadtatására, értelemszerű beépítésére minden szerződés esetében törekedni kell.

ÁROP-1.A.5-2013-2013-0084

5.3 Hatékonyságnövelést szolgáló javaslatok a szerződéses kapcsolatokkal összefüggésben

- A szerződések előkészítésénél – lehetőség szerint – egységes sablonok bevezetésére, és azok használatára kerüljön sor. Ezek letisztult, átlátható, a lényegi elemeket tartalmazó jó alapként funkcionáljanak. Alkalmazásukra Soltvadkert esetében jelenleg is vannak pozitív példák. Ilyenek például a hivatal által előkészített megbízási szerződések.
- Minden szerződéskötésnél ellenőrizni szükséges a legfontosabb garanciális, illetőleg tartalmi elemek meglétét. Ezek részét képezik a szerződésben hivatkozott mellékletek is, amelyek kiemelt figyelmet érdemelnek a szerződés pontos tartalmának megállapításával összefüggésben.
- Lényeges kérdés a megrendelt szolgáltatás árának (mint lényeges tartalmi elemnek) az egyértelmű meghatározása, amely a kifizetést megelőzően az azt jóváhagyó vezető számára kiemelten fontos információ. A konkrét számlának összhangban kell lennie az alapját képező szerződéssel, és ennek folyamatos kontrollálhatósága is feltétlenül szükséges.
- A korábban már említett szerződés-nyilvántartást érdemes kiegészíteni további lényeges információkkal. Ilyen lehet például a szolgáltatás színvonala, az ár-érték arány, valamint a partner részéről megnyilvánuló együttműködési készség.

ÁROP-1.A.5-2013-2013-0084

6. Egyéb hatékonyságnövelést célzó javaslatok

Végezetül, néhány gondolat erejéig érdemes említést tenni arról, hogy mely feladatokat nem célszerű a polgármesteri hivatal, az önkormányzati intézmények, illetőleg a kizárólagosan önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok keretében, belső erőforrások felhasználásával megvalósítani.

Ezeket a feladatokat az alábbi táblázat tartalmazza:

Sorszám	Ellátandó feladat
1.	számvitel, könyvvitel
2.	takarítás
3.	jogi szolgáltatások
4.	karbantartás, épületüzemeltetés
5.	informatikai támogatás
6.	őrzés-védelem
7.	irodaszer beszerzés
8.	eszközbeszerzések
9.	üzemorvosi szolgáltatások

A számvitel, könyvvitel – a polgármesteri hivatal kivételével – egyik szervezeti forma tekintetében sem feltétlenül belső erőforrással elvégzendő feladat. Az intézmények könyvvezetését, számviteli feladatait egyre inkább a polgármesteri hivatalokba koncentráltan szervezik, tekintettel arra, hogy ez erősebb kontrollt, illetőleg magasabb szintű szakmai hozzáértést feltételez. Az önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok esetében megfontolandó, hogy azok egyike az összes többi cég ilyen jellegű feladatait is ellássa, azaz egy szervezeten belül, egységes rendszerben történjen a feladat megvalósítása.

A takarítás mindhárom szervtípusnál kiszervezhető, külső szolgáltató közbejöttével is magas minőségben és hatékonyan ellátható. Érdemes megvizsgálni, hogy egy önkormányzati tulajdonú gazdasági társasághoz, esetleg intézményhez koncentrálna, a méretgazdaságossági szempontok figyelembe vételével fokozható-e a feladatellátás hatékonysága.

A jogi szolgáltatások a polgármesteri hivatalból csak részben, a másik két szervezettípus esetén teljes egészében kiszervezhetők. A költséghatékonyság erősítése irányában hat, amennyiben ezek beszerzése az önkormányzathoz kapcsolódó összes szervezetre vonatkozóan egységesen történik.

ÁROP-1.A.5-2013-2013-0084

Az informatikai támogatás elvben bármelyik szervezet esetén kiszervezhető, a gyorsuló technikai fejlődés azonban gyakran azonnali beavatkozást tesz szükségessé a folyamatos munkavégzés feltételeinek biztosítása érdekében. Egy bizonyos településméret felett már szükség van hivatali informatikusra, az intézmények és önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok esetében pedig indokolt a szolgáltatás egységes, koncentrált beszerzése.

Az őrzés-védelem a polgármesteri hivatalból és az intézményektől egyértelműen kiszervezendő tevékenység, míg az önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok esetében csak az ilyen profilú cég esetében indokolt a tevékenységek közötti szerepeltetése.

Az irodaszer beszerzést a polgármesteri hivatal és intézményei esetében indokolt egységes, koncentrált közbeszerzés formájában szervezni. Ennek eredményeként célszerű keretszerződést kötni, amellyel a valós szükségletek kielégítésére kerül sor, a pazarlás elkerülése mellett.

Az eszközbeszerzéssel összefüggő szervezési feladatokat az intézmények kivételével helyben, a szervezet keretei között célszerű végezni.

Az üzemorvosi szolgáltatások a szükséges szakértelem hiányában kizárólag kiszervezve, külső szolgáltató bevonásával szerezhetők be. Az egészségügyi szolgáltatók versenyeztetése a költségtakarékosság, a hatékonyságnövelés irányába hat.

ÁROP-1.A.5-2013-2013-0084